

Afrikka opettaa

Päivikki Karhula

Suomalaisten kirjastojen suhdetta kirjasto- ja informaatioalan laajimpaan kansainväliseen toimijaan, IFLA:an, pohdittiin viime keväänä järjestetyssä tapahtumassa. IFLA:n konferenssissa ensi kertaa käyneenä ymmärsin hieman jälkijunassa, miksi tässä järjestössä ja sen konferenssissa toimimiseen todella tarvitaan ohjausta.

Tapahtuma on laajin kansainvälinen kirjasto- ja tietopalvelualan konferenssi ja mittakaava on myös monikerroksinen. Esityksiä, eri aiheisiin syventyvien työryhmien kokouksia ja workshop-tapahtumia sekä näyttelyn ohjelmaa ja kiertokäyntejä tulvii viikon aikana rinnakkain. IFLA:ssa on osattava suunnistaa ja tietää, mitä tahtoo.

Suomen tieteellisen kirjastoseuran kansainvälistä työryhmää ja Suomen kirjastoseuraa onkin kiittäminen hyvästä ideasta, jolla valmisteltiin IFLA:sta kiinnostuneita. Tuula Ruhanen kertoo artikkelissaan myös tarkemmin tilaisuuden puheenvuoroista. Kansainvälisistä järjestöistä ja niiden työstä kuullaan ilmeisesti jatkossakin, sillä järjestäjien tarkoituksena oli aloittaa aiheesta tietoiskujen sarja.

IFLA:n konferenssi pidettiin ensimmäisen kerran Afrikan mantereella. Afrikkalaisten kirjastojen teemat olivat luonnollisesti voimakkaasti esillä. Tapahtuman sijainti antoi samalla monille afrikkalaisille alan ammattilaisille ainutkertaisen mahdollisuuden osallistua konferenssiin.

Afrikka opettaa, kuten aina näyttää tapahtuvan. Kirjastotila ei merkitse vain palvelujen tarjontaa, vaan monilla alueilla se antaa turvallisen ja rauhallisen paikan opiskelulle, johon ei kotioloissa ole välttämättä mahdollisuuksia. Kirjastoilla ei ole muutenkaan ole vain tiedonvälityksellinen, vaan sosiaalinen merkitys. Ne avaavat mahdollisuuksia maailmaan, jossa muuten on vaarana jäädä oleskelemaan kaduille, hukata lahjakkuutensa tai käyttää sitä tavoilla, jotka kääntyvät yhteisöä vastaan.

Puheen ja kuvan kulttuuri on kirjallista kulttuuria vahvempaa, mikä näkyy myös verkkopalvelujen kehittämisessä. Koska kännykät ovat levinneet taajempaan kuin Internet, saattaa kiinnostusta löytyä enemmän palvelukanavana mobiilipalveluihin kuin verkon itsepalveluihin. Kuva-aineistojen hyödyntäminen niin painettu-

jen kuin verkkoaineistojen muodossa palvelee Afrikassa myös monikielisiä yleisöjä ja niitä, joiden lukutaidossa on ongelmia.

En malta myöskään olla ihmettelemättä sitä innovatiivisuutta, mikä afrikkalaisilla kollegoillamme on heidän toimiessaan painettujen ja vähäisten resurssien ympäristöissä.

Etelä-Afrikasta lisää Jarmo Saartin artikkelissa, johon hän on koonnut kokemuksiaan ja tunnelmiaan IFLA:n kokouksesta.

Toinen keskeinen teema tässä numerossa kiertyy elektronisten aineistojen ympärille. FinElib-konsortio on tehnyt tänä vuonna käyttäjäkyselyn, joka osoittaa, miten e-aineistot ovat helpottaneet tutkimusta ja opiskelua. Tiina Jounio ja Eija Suikkanen puolestaan täydentävät kuvaa e-aineistojen käytön ja seurannan haasteista sekä kustantajien palvelujen kehityksestä tuomalla terveisiä kausijulkaisukonferenssista United Kingdom Serial Groupin kokouksesta. Näitä molempia on hyvä lukea rinnan. 